

Δημοσθένης, Κατ' Αφόβου Επιτροπῆς, 20 – 22

Ο γνωστός αθηναῖος ρήτορας Δημοσθένης έχασε τον πατέρα του σε ηλικία επτά ετών. Με διαθήκη ορίστηκαν κηδεμόνες του και διαχειριστές της περιουσίας του οι ανεψιοί του νεκρού, Αφοβος και Δημοφώντας, και ένας φίλος του, ο Θηριππίδης. Μετά την ενηλικίωσή του ο ρήτορας στράφηκε με σειρά δικών εναντίον τους, κατηγορώντας τους για κακή διαχείριση της περιουσίας που άφησε ο πατέρας του. Στο παρακάτω απόσπασμα ο Δημοσθένης προσπαθεί με έντονα συγκινησιακή – συναισθηματική γλώσσα να κερδίσει την εύνοια των δικαστών.

Βοηθήσατ' οὖν ἡμῖν, βοηθήσατε, καί τοῦ δικαίου καί ὑμῶν αὐτῶν ἕνεκα καί ἡμῶν καί τοῦ πατρός τοῦ τετελευτηκότος. Σώσατε, ἐλεήσατε, ἐπειδὴ μ' οὔτοι συγγενεῖς ὄντες οὐκ ἠλέησαν. Εἰς ὑμᾶς καταπεφεύγαμεν. Ἴκετεύω, ἀντιβολῶ πρὸς παίδων, πρὸς γυναικῶν, πρὸς τῶν ὄντων ἀγαθῶν ὑμῖν. Οὕτως ὄναισθε τούτων, μὴ περιύδητέ με, μηδὲ ποιήσητε τὴν μητέρα καί τῶν ἐπιλοίπων ἐλπίδων εἰς τὸν βίον στερηθεῖσαν ἀνάξιον αὐτῆς τι παθεῖν· ἢ νῦν μὲν οἶεται τυχόντα με τῶν δικαίων παρ' ὑμῖν ὑποδέξεσθαι καί τὴν ἀδελφὴν ἐκδώσειν· εἰ δ' ὑμεῖς ἄλλο τι γνώσεσθε, ὃ μὴ γένοιτο, τίνα οἶεσθ' αὐτὴν ψυχὴν ἔξειν, ὅταν ἐμὲ μὲν ἴδη μὴ μόνον τῶν πατρῶων ἀπεστερημένον, ἀλλὰ καί πρὸς ἠτιμωμένον, περὶ δὲ τῆς ἀδελφῆς μηδ' ἐλπίδ' ἔχουσιν ὡς τεύξεταί τινος τῶν προσηκόντων διὰ τὴν ἐσομένην ἀπορίαν; Οὐκ ἄξιός, ὦ ἄνδρες δικασταί, οὔτ' ἐγὼ δίκης ἐν ὑμῖν μὴ τυχεῖν, οὔθ' οὔτος τοσαῦτα χρήματ' ἀδίκως κατασχεῖν. Ἐμοῦ μὲν γὰρ εἰ καὶ μήπω πείραν εἰλήφατε, ποῖός τις ἂν εἰς ὑμᾶς εἶην, ἐλπίζειν προσήκει μὴ χεῖρω τοῦ πατρὸς ἔσεσθαι. Τούτου δὲ πείραν ἔχετε, καὶ σαφῶς ἴσθ' ὅτι πολλὴν οὐσίαν παραλαβὼν οὐ μόνον οὐδὲν πεφιλοτίμηται πρὸς ὑμᾶς, ἀλλὰ καὶ τὰλλότρί' ἀποστερωῶν ἀποδέδεικται.

Λεξιλόγιο

- **ἀντιβολῶ** = παρακαλώ.
- **ὄναισθε** < ευκτική αορίστου του ρήματος **ὄνιναμαι** = ωφελούμαι, κερδίζω (η ευκτική αορίστου χρησιμοποιείται συνήθως για ευχή ή κατάρα: **ὄναιο τῶν τέκνων** = να χαρείς τα παιδιά σου).
- **ἐκδίδωμι τήν ἀδελφήν** = παντρεύω την αδελφή μου.
- **γιγνώσκω τι (ως δικανικός ὅρος)** = αποφασίζω κάτι.
- **τυγχάνω τῶν προσηκόντων** = αποκαθίσταμαι, αποκτώ αυτά που μου ταιριάζουν.
- **φιλοτιμοῦμαι τι** = προσφέρω απλοχερα κάτι.

Ασκήσεις

1. Να αντικαταστήσετε **χρονικά** τους παρακάτω ρηματικούς τύπους: **καταπεφεύγαμεν, παθεῖν, ἐκδώσειν, τεύξεται, εἰλήφατε, ἀποδέδεικται**.
2. Να αντικαταστήσετε **εγκλιτικά** τα παρακάτω ρήματα: **βοηθήσατε, σώσατε, περιύδητε, εἶην, ἴστε**.
3. Να γράψετε το β' ενικό και το γ' πληθυντικό όλων των εγκλίσεων του **ενεστώτα** και του **αορίστου β'** στη φωνή που βρίσκεται ο καθένας από τους παρακάτω ρηματικούς τύπους: **ἐκδώσειν, γνώσεσθε, κατασχεῖν**.
4. Να εντοπίσετε τα **προσηγορικά ουσιαστικά της τρίτης κλίσης** του κειμένου και να γράψετε την αντίστοιχη πτώση του άλλου αριθμού.
5. Να κλίνετε στα **τρία γένη** και τους **δύο αριθμούς** τα παρακάτω επίθετα: **συγγενείς, ἀνάξιον, χείρω, πολλήν**.
6. Να γράψετε τους **άλλους βαθμούς (παραθετικά)** των παρακάτω επιθέτων και επιρρημάτων: **ἀγαθῶν, ἀδίκως, χείρω, σαφῶς, πολλήν**.
7. Να τρέψετε τον ευθύ λόγο «**μη περιύδητέ με, μηδὲ ποιήσητε τὴν μητέρα ἀνάξιον αὐτῆς τι παθεῖν**» σε πλάγιο, εξαρτώντας τον από τη φράση «**Δημοσθένης τούς δικαστάς παραινεί...**».
8. Να αναλύσετε τις παρακάτω **μετοχές** σε ισοδύναμες δευτερεύουσες προτάσεις: **τοῦ τετελευτηκότος, ὄντες, στερηθεῖσαν, παραλαβῶν**.